

Nr 386.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående täckande av
brist i skolöverstyrelsens expensanslag för åren 1918 och
1919 m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1920.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att anvisa på tilläggsstat för år 1920 såsom särskilda förslagsanslag, högst:

dels ett belopp av 25,000 kronor till täckande av under åren 1918 och 1919 uppkommen brist i staten för skolöverstyrelsen,

dels ett belopp av 8,000 kronor, att efter Kungl. Maj:ts bestämmande användas till förstärkande av den å skolöverstyrelsens ordinarie stat uppförda anslagsposten till expenser m. m.,

dels ock ett belopp av 10,200 kronor till täckande av under år 1919 uppkommen brist i staten för läroverksöverstyrelsen.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillbandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Olof Olsson.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1920.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
 Statsråden: PETERSSON,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 UNDÉN,
 THORSSON,
 HOLMQUIST,
 OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Olsson anförde:

Täckande av
 brist i skol-
 överstyrel-
 sens expens-
 anslag för
 åren 1918
 och 1919
 m. m.

Vid anmälan den 7 januari 1920 av frågan om regleringen av utgifterna under tilläggsstatens till riksstaten för år 1920 åttonde huvudtitel hemställde jag, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att, i avbidan på proposition angående täckande av brist i skolöverstyrelsens expensanslag för åren 1918 och 1919, för ändamålet beräkna på tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 21,000 kronor. Denna min hemställan blev av Kungl. Maj:t bifallen. Vid sagda tillfälle omförmälde jag, att ytterligare utredning i ärendet vore av nöden. Sedan densamma numera blivit slutförd, anhåller jag att få på nytt anmäla ärendet för Kungl. Maj:t.

För vart och ett av åren 1915—1917 utgjorde det i folkskolöverstyrelsens stat upptagna anslaget för tillfällig adjunktion, vikariatsersättning, expenser m. m. 14,300 kronor. Anslaget i fråga visade sig emellertid under åren 1916 och 1917 vara otillräckligt för bestridande av de

kostnader, som därmed voro avsedda. I anledning därav anvisade riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, på tilläggsstat för år 1918 såsom särskilda förslagsanslag, högst, dels 5,551 kronor till täckande av under år 1916 uppkommen brist i staten för folkskolöverstyrelsen, dels ock 9,001 kronor till täckande av under år 1917 uppkommen brist i samma stat.

Från och med år 1918 höjdes det ordinarie anslaget till expenser m. m. med dels 4,700 kronor, dels ock, för bestridande av arvoden åt vikarier under den tid förste bibliotekskonsulenten åtnjöte semester, ytterligare ett belopp av 375 kronor, till sammanlagt 19,375 kronor, varjämte riksdagen beviljade på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst, 1,650 kronor till förstärkande av ifrågavarande anslag. För bestridande av utgifterna för adjunktion, vikariatsersättning m. m. under år 1918 disponerade folkskolöverstyrelsen sålunda över ett belopp av sammanlagt 21,025 kronor.

Från skolöverstyrelsen föreligga nu två skrivelser, dagtecknade den ena den 24 november 1919 och den andra den 20 januari 1920. I den förstnämnda av dessa skrivelser hemställer skolöverstyrelsen om anvisande av medel till täckande av under år 1918 uppkommen brist i det å folkskolöverstyrelsens stat uppförda expensanslaget.

Skolöverstyrelsen framhåller härvid, att folkskolöverstyrelsen vid avlåtande av tidigare framställning om täckande av brist i expensanslaget till folkskolöverstyrelsen för åren 1917 och 1918 icke ansett sig kunna antaga, att en brist av liknande omfattning skulle uppstå även under år 1918, samt erinrar om att prisen i många fall stegrats vida mer än som kunnat förutses, då folkskolöverstyrelsen hösten 1916 framlade de beräkningar, på vilka anslagsäskandena för år 1918 grundats. Emellertid hade det, såsom folkskolöverstyrelsen jämväl befarat, icke heller under år 1918 varit möjligt att begränsa utgifterna inom det anvisade anslagets ram.

Vidare anför skolöverstyrelsen:

Fördelas omkostnaderna för år 1918 på samma huvudposter, som upptagits i folkskolöverstyrelsens tidigare framställningar rörande under åren 1916 och 1917 uppkomna brister, erhållas följande belopp:

Arvoden till amanuenser och extra biträden ... kronor	7,221:87
Semesterarvoden	» 4,351:96
Vikariatsersättning	» 903:11
Ved och kol	» 2,272:80
Belysning och gas	» 393:06
Städning och tvätt	» 2,209:73

Transport kronor 17,352:53

	Transport kronor 17,352: 53
Telefon och telegram	» 1,625: 57
Böcker och tidningar	» 519: 65
Papper, skrivmaterialier och bindning	» 4,206: 92
Tryckning och renskrivning	» 2,886: 32
Inventarier	» 289: 29
Annonskostnad	» 93: 96
Diverse	» 450: 20
	Summa kronor 27,424: 44

Den nu förevarande bristens uppkomst förklaras av skolöverstyrelsen på följande sätt:

En jämförelse med motsvarande belopp för år 1917 visar, att den väsentligaste kostnadsökningen kommer på posterna arvoden till amanuenser och extra biträden, semesterarvoden, vikariatsersättningar, städning och tvätt, telefon och telegram, papper, skrivmaterialier och bindning samt tryckning och renskrivning. Anledningen till den uppkomna bristen är alltså att söka dels i den ökning av utgifterna under ifrågavarande poster, som blivit en följd av den alltjämt fortgående ökningen av överstyrelsens arbete, dels i de prisstegringar på varjehanda artiklar, som inträffade även under år 1918. I sistnämnda hänseende är särskilt att erinra om den väsentliga ökningen av pappersprisen under senare delen av år 1918 som exempelvis å normalpapper nr 2 belöpte sig till omkring 80 %, om de stegrade tryckningskostnaderna samt om de ökade kostnaderna för städning och tvätt.

Skolöverstyrelsen meddelar slutligen, att bristen i expensanslaget för år 1918 överbalanserats till 1919 års räkenskaper men att överstyrelsen redan vid avlåtandet av förevarande skrivelse förutsåge, att expensanslaget för år 1919 icke skulle räcka till för det därmed avsedda ändamålet och än mindre åstadkomma någon minskning i den från år 1918 överbalanserade bristen, för vars täckande det enligt överstyrelsens mening vore oundgängligt att anvisa särskilda medel. Beträffande den emotsedda bristen för år 1919 ville skolöverstyrelsen, sedan räkenskaperna för detta år avslutats, sedermera inkomma med förnyad framställning.

För år 1919 utgjorde den i skolöverstyrelsens stat upptagna anslagsposten till expenser m. m. 26,375 kronor. Till förstärkande av detta anslag hade härjämte på extra stat för år 1919 anvisats ett förslagsanslag, högst, 4,300 kronor. Vidare hade anvisats å tilläggsstat för år 1919 till bestridande under år 1919 av ökade arvoden åt semestervikarier för skolöverstyrelsens medlemmar ett förslagsanslag, högst, 3,240 kronor. Till bestridande under år 1919 av utgifter av ifrågavarande art var alltså en summa av sammanlagt 33,915 kronor disponibel.

I den för skolöverstyrelsen från 1920 års ingång gällande ordinarie staten är upptaget ett anslag till expenser m. m. å 46,200 kronor. Därjämte har å extra stat för år 1920 till förstärkning av sagda anslag anvisats ett förslagsanslag, högst 11,500 kronor.

Såsom framgår av det vid Kungl. Maj:ts proposition till 1919 års lagtima riksdag angående en gemensam skolöverstyrelse fogade utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden, beräknades det nämnda ordinarie anslaget sålunda, att det av 1918 års riksdag för den förutvarande utvidgade skolöverstyrelsen beräknade expensanslaget å 31,375 kronor ökades med ett belopp, motsvarande dåvarande läroverksöverstyrelsens ordinarie expensanslag, 13,550 kronor, vartill lades erforderligt belopp till arvoden åt semestervikarier för nyinrättade befattningar. Beräkningen av det berörda anslaget å extra stat grundade sig, såsom likaledes framgår av återropade utdrag av statsrådsprotokollet, på av läroverksöverstyrelsen och folkskolöverstyrelsen gjorda framställningar om förstärkning för år 1920 av de till överstyrelserna utgående expensanslagen med respektive 7,000 och 4,500 kronor. Det av läroverksöverstyrelsen begärda beloppet avsåg en allmän förstärkning av expensanslaget, under det folkskolöverstyrelsens förslag allenast åsyftade erforderlig förhöjning av anslaget till arvoden åt semestervikarier.

Beträffande här ifrågavarande anslag å extra stat uttalade dåvarande departementschefen, att vid återgång till mera normala prisförhållanden ett något minskat behov av ytterligare expensmedel kunde väntas komma att inträda men att då anvisade medel icke varit tillräckliga utan uppkommen brist måst föreslås till täckning genom anslag å tilläggsstat, jämväl för år 1920 erforderligt belopp borde anvisas. Framställning om ökning av nämnda förstärkningsanslag har jämväl gjorts av skolöverstyrelsen, och har Kungl. Maj:t med anledning härav på min hemställan under åttonde huvudtiteln föreslagit riksdagen att till beredande av ytterligare medel till förstärkning för år 1920 av den i staten för skolöverstyrelsen uppförda anslagsposten till expenser m. m. anvisa på tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag, högst 7,000 kronor.

Såsom jag erinrat i samband med anmälan av frågan om anslag till lokalhyra för skolöverstyrelsen för år 1921, utgjorde skolöverstyrelsens och läroverksöverstyrelsens merutgifter för lokalhyra för tiden den 1 april 1919—31 mars 1920 utöver tillgängliga anslag tillhopa 6,935 kronor, varav dock för täckande av den på läroverksöverstyrelsen belöpande andelen, 2,200 kronor, Kungl. Maj:t genom beslut den 7 november 1919 ställt erforderliga medel till samma överstyrelsens förfogande. Den åter-

stående å skolöverstyrelsen belöpande andelen av nämnda merutgifter, 4,735 kronor, har jämlikt i sådant hänseende av 1918 års riksdag lämnat medgivande gäldats ur skolöverstyrelsens expensanslag för år 1919. I följd härav har i detta anslag uppkommit en brist å sistnämnda belopp.

I sin förutnämnda skrivelse den 20 januari 1920 har nu skolöverstyrelsen gjort framställning dels om anvisande å tilläggsstat för år 1920 av ett förslagsanslag, högst 13,870 kronor, till täckande av under år 1919 uppkommen brist i staten för skolöverstyrelsen, dels ock om beredande av ett anslag å 8,000 kronor till ytterligare förstärkning för år 1920 av den i staten för skolöverstyrelsen uppförda anslagsposten till expenser m. m.

Sedan skolöverstyrelsen till en början erinrat om de medel, som stått överstyrelsen till buds för bestridande av de med expensanslaget avsedda utgifterna, anför överstyrelsen:

Fördelas 1919 års omkostnader å här ifrågavarande anslag, i den mån de för närvarande kunna exakt angivas, på motsvarande huvudposter som de, vilka upptagits i överstyrelsens tidigare gjorda framställningar om beredande av medel för täckande av sådan brist, varom här är fråga, erhållas följande belopp:

Arvoden till amanuenser och extra biträden ... kronor	10,705: 35
Semesterarvoden	» 7,675: 47
Vikariatsersättning	» 1,095: 56
Ved och kol	» 3,512: —
Belysning och gas	» 679: 81
Städning och tvätt	» 1,914: 65
Telefon och telegram	» 2,571: 57
Böcker och tidningar	» 1,076: 21
Papper, skrivmaterialier och bindning	» 8,976: 64
Tryckning och renskrivning	» 7,472: 70
Inventarier	» 22: 25
Annonskostnad	» 701: 60
Diverse	» 1,372: 41
	<hr/>
Summa kronor	47,776: 22

Utgifterna överstiga alltså inkomsterna med 13,861 kronor 22 öre eller i avrundat tal 13,870 kronor.

Vidkommande anledningen till den i expensanslaget för år 1919 uppkomna bristen anför härefter skolöverstyrelsen:

Med avseende på såväl inkomster som utgifter är att bemärka, att desamma avse den jämlikt 1918 års riksdags beslut med en yrkesskolavdelning utvidgade överstyrelsen. En jämförelse beträffande de särskilda utgiftsposterna mellan år 1919 och år 1918 kan alltså icke lämna någon direkt upplysning om på vilka poster den av prisstegringar och dylikt föranledda utgiftsökningen särskilt ägt rum och var således anledningen till

de disponibla anslagens otillräcklighet företrädesvis är att söka. Emellertid visar det sig, att särskilt posterna amanuenser och extra biträden, ved och kol, telefon och telegram, papper, skrivmaterialier och bindning samt tryck och renskrivning förete mycket betydliga stegringar från motsvarande utgiftsposter under år 1918. Till väsentlig del bero givetvis dessa stegringar på den utvidgning av överstyrelsens verksamhet, som tillkomsten av yrkesskolavdelningen medfört. De hava emellertid även i avsevärd mån föranletts av den oväntat stora ökning av folkskolavdelningens arbete, som ägt rum under år 1919 och som framför allt är beroende av de utav 1918 års riksdag fastställda nya grunderna i fråga om fortsättningsskolor och högre folkskolor. Såsom exempel härpå må nämnas, att antalet under särskilda nummer diarieförda ärenden utgjorde under år 1918 inom folkskolöverstyrelsen 1,677 och under år 1919 inom skolöverstyrelsens folkskolavdelning 2,887; ökningen av övriga ärendegrupper har varit ungefär densamma. Ökningen i arbetet har, ehuru överstyrelsen sökt till det yttersta utnyttja redan befintliga arbetskrafter och ehuru överstyrelsen vidtagit åtskilliga förändringar i organisationen av överstyrelsens arbete, nödvändiggjort anställande av extra personal till långt större antal än som tidigare beräknats samt anlitande av särskilt biträde för renskrivning i mycket stor utsträckning. Härtill komma ock de prisstegringar, som under året ägt rum å uppvärmnings- och belysningsmedel ävensom å skrivmaterialier och papper samt framför allt den väsentliga höjningen av tryckningskostnader.

Skolöverstyrelsen övergår härefter till frågan om behovet av en ytterligare förstärkning av expensanslaget för år 1920. Härom anför överstyrelsen:

Sedan överstyrelsen i skrivelse den 30 augusti 1919 framlagt sina anslagsbehov för år 1921, har ökningen av arbetet inom överstyrelsen och det därav föranledda behovet av ökad arbetskraft m. m. framför allt gjort sig gällande på ett sätt, som vid avgivandet av sagda framställning icke kunde förutses. Av allt att döma kommer också under år 1920 mängden av ärenden att bliva väsentligt större än tidigare antagits, varav följer, att liknande ökning av personal och särskilda omkostnader för renskrivning m. m., som visade sig nödvändiga under senare delen av år 1919, jämväl under år 1920 bliva oundgängliga. Då några väsentliga sänkningar i rådande höga priser icke torde vara att förvänta inom den närmare framtiden och ej heller i övrigt några inskränkningar i fråga om utgifter synas möjliga, varigenom de nyssnämnda sannolika kostnadsökningarna skulle kunna motvägas, synes det överstyrelsen redan nu alldeles visst, att de för här ifrågavarande ändamål för år 1920 tillgängliga medlen även med den förstärkning, som av Kungl. Maj:t redan äskats hos riksdagen, icke komma att bliva tillräckliga för bestridande av de oundgängliga utgifterna. En preliminär beräkning på grundval av omkostnaderna under senare delen av år 1919 ger vid handen, att ett förstärkningsanslag å åtminstone 15,000 kronor för år 1920 lär bliva behöfligt. De synnerligen bistra erfarenheter, som överstyrelsen under de senaste åren och särskilt under år 1919 gjort i fråga om de ytterligare svårigheter för arbetets behöriga bedrivande, som föranledas av expensanslagets otillräcklighet — bland annat kan nämnas, att överstyrelsens chef måst ställa egna medel till disposition för täckande av bristen i expensanslaget — nödgå överstyrelsen att nu inför Kungl. Maj:t anmäla här berörda förhållande.

I detta sammanhang finner jag mig slutligen nödsakad för Kungl. Maj:t anmäla en framställning från läroverksöverstyrelsen av den 31 december 1919, vilken först den 13 februari 1920 inkommit till ecklesiastikdepartementet; i denna skrivelse har läroverksöverstyrelsen hemställt, det täcktes Kungl. Maj:t hos riksdagen å tilläggsstat för år 1920 såsom tillägg till läroverksöverstyrelsens expensanslag för år 1919 äska ett belopp av 10,188 kronor 48 öre eller i runt tal 10,200 kronor.

Innan jag närmare ingår på läroverksöverstyrelsens framställning, anser jag mig även i fråga om läroverksöverstyrelsens expensanslag böra i korthet omnämna de medel, över vilka läroverksöverstyrelsen under de senare åren ägt förfoga för täckande av ifrågavarande utgifter.

För vart och ett av åren 1914—1919 utgjorde det i läroverksöverstyrelsens stat upptagna anslaget för tillfällig adjunktion, vikariatsersättning, expenser m. m. 13,550 kronor. I denna summa ingick emellertid ett belopp av omkring 3,150 kronor till arvoden åt semestervikarier. Det för tillfällig adjunktion, expenser m. m. avsedda beloppet uppgick följaktligen under nämnda tid till 10,400 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts härom gjorda framställning anvisade riksdagen på tilläggsstat för år 1918 såsom särskilda förslagsanslag, högst, till täckande av under år 1917 uppkommen brist i det för läroverksöverstyrelsen på ordinarie stat uppförda anslaget å 13,550 kronor för tillfällig adjunktion, vikariatsersättning m. m. ett belopp av 4,500 kronor samt till förstärkande av berörda anslag på 1918 års stat ett belopp av likaledes 4,500 kronor. Vidare anvisade riksdagen till förstärkande av ifrågavarande anslag på extra stat för år 1919 såsom förslagsanslag, högst ett belopp av 3,600 kronor. Slutligen har Kungl. Maj:t genom beslut den 31 december 1919 till förstärkning av omförmälda anslag anvisat 1,100 kronor att utgå från reservationsanslaget till de allmänna läroverken. Summan av läroverksöverstyrelsen till buds stående expensmedel för år 1919 uppgick sålunda, oberäknat de för tillfällig adjunktion och vikariatsersättning anvisade medlen, till 15,100 kronor. Det oaktat hava läroverksöverstyrelsens expensmedel visat sig vara långt ifrån tillräckliga för gäldande av överstyrelsens utgifter under ifrågavarande utgiftstitel.

För klargörande av den uppkomna bristen lämnar läroverksöverstyrelsen följande översikt över överstyrelsens utgifter under förevarande utgiftstitel år 1919:

Vid en granskning av redogörarens nu slutförda utgiftsberäkningar för år 1919 har befunnits, att antalet hittills under hela året gjorda utgifter, som skolat gäldas av överstyrelsens expensmedel, uppgå till en sammanlagd summa av 14,672 kronor 57 öre. Till sagda belopp skulle nu komma följande av redogöraren beräknade poster för an-

nonskostnader, 903 kronor 30 öre, böcker och tidningar, 63 kronor 10 öre, ved, gas och kol m. m., 1,076 kronor, papper och skrivutensilier m. m., 2,121 kronor 61 öre, beräknade kostnader för tryck, däri inbegripet överstyrelsens under tryck varande årsberättelse för läsåret 1918—1919, 4,425 kronor, samt diverse obetalda räkningar jämte ett resterande arvode till en extra ordinarie tjänsteman å 550 kronor, sammanlagt uppgående till ett belopp av 1,526 kronor 90 öre, ävensom för ännu ej till överstyrelsens inkomna räkningar till ett ungefärligt belopp av 500 kronor eller tillhoppa 10,615 kronor 91 öre. Sammanlagda summan av de utgifter, som hittills under året gäldats av överstyrelsens expenser eller förskotterats genom andra för överstyrelsen tillgängliga medel, ävensom de återstående utgifter, för vilkas gäldande överstyrelsen härmed velat göra framställning om beredande av erforderliga medel, skulle sålunda komma att uppgå till sammanlagt 25,288 kronor 48 öre. Om från sagda belopp, 25,288 kronor 48 öre, dragas överstyrelsens för året tillgängliga expensmedel eller 15,100 kronor, skulle sålunda den verkliga bristen komma att uppgå till 10,188 kronor 48 öre eller i runt tal 10,200 kronor.

Anledningen till att brist uppstått i expensanslaget finner läroverksöverstyrelsen ligga i de prisstegringar i fråga om materialier m. m., som under år 1919 ägt rum. Härom anför överstyrelsen:

Enbart på en sådan post som överstyrelsens nu under tryckning varande årsberättelse för läsåret 1918—1919 kommer en ökning av icke mindre än omkring 1,000 kronor i jämförelse med kostnaden för samma publikation för läsåret 1917—1918, oaktat den förra beräknats att till omfånget icke i någon mån överstiga den senare. Merutgifterna för ämbetsverkets telefoner under år 1919 hava på grund av höjda taxor uppgått till omkring 1,300 kronor. Vidare har kostnaden för extra skrivbiträden samt extra skrivningsarbeten under år 1919 uppgått till 3,174 kronor 10 öre. I detta belopp ingår emellertid de kostnader, som förorsakats *dels* därav, att ett av överstyrelsens ordinarie biträden av 1:a graden varit av sjukdom förhindrat att bestrida sin tjänst under största delen av året och överstyrelsen måst till vikarien å befattningen såsom fyllnadsarvode till de jämförelsevis små med dylik befattning förenade tjänstgöringspenningarna utbetala 789 kronor 62 öre, *dels ock* därav att till följd av ökning i skrivgöromålen under det gångna året det visat sig nödvändigt att i större utsträckning än tidigare varit förhållandet anlita extra biträde för renskrivningsarbetet.

De under åren 1918 och 1919 uppkomna bristerna i skolöverstyrelsens expensanslag äro, såsom av skolöverstyrelsens utredningar framgår, givetvis en följd av de prisstegringar inom olika områden, som i följd av kristiden inträtt under nämnda år. Till väsentlig mån förklaras bristernas uppkomst jämväl av den alltjämt fortgående utvidgning av skolöverstyrelsens verksamhet, som under de senare åren ägt rum, under år 1919 särskilt i följd av tillkomsten av yrkesskolavdelningen inom styrelsen. En ytterligare ökning av arbetsbördan inom skolöverstyrelsen torde under år 1920 vara att emotse. För mötande av de härav föranledda utgifterna har skolöverstyrelsen på grundval av omkostnaderna under ifrågavarande

Departement-
schefen.

utgiftstitel under senare delen av år 1919 beräknat, att ett förstärkningsanslag till det ordinarie expensanslaget för år 1920 å åtminstone 15,000 kronor skulle vara behöfligt.

Mot de av överstyrelsen lämnade redogörelserna för ifrågavarande medelsförvaltning har jag icke funnit några berättigade gensagor kunna göras. För tackande av de sålunda uppkomna bristerna — 6,399 kronor 44 öre för år 1918 och 13,870 kronor eller, om till sistnämnda summa lägges ovanberörda utgift för viss lokalhyra å 4,735 kronor, 18,605 kronor för år 1919 — synes mig nu ingen annan utväg förefinnas än att genom hänvändelse till riksdagen söka vinna medel för ändamålet. Beträffande vidare det för år 1920 beräknade förstärkningsanslaget å 15,000 kronor, varav 7,000 kronor redan i statsverkspropositionen föreslagits och 8,000 kronor nu ytterligare skulle erfordras, har jag visserligen förut givit uttryck åt den förmodan, att ett så avsevärt belopp ej skulle behöva tagas i anspråk. Denna min uppfattning har emellertid blivit väsentligt rubbad genom de av överstyrelsen nu anförda siffrorna, och jag har blivit för min del övertygad om att det beräknade beloppet av 15,000 kronor ej torde få anses för högt uppskattat. Jag har samtidigt ej kunnat underlåta att, på samma gång jag giver mitt livligaste erkännande åt beredvilligheten hos överstyrelsens chef att förskottera egna medel till avhjälpande av överstyrelsens svårigheter, framhålla, att detta är en anordning, som det ej är med statens värdighet förenligt att låta fortgå. Jag tillstyrker alltså, att såsom förslagsanslag, högst, måtte hos riksdagen äskas dels i runt tal 25,000 kronor för tackande av under åren 1918 och 1919 uppkomna brister i staten för skolöverstyrelsen, dels ock 8,000 kronor till ytterligare förstärkande för år 1920 av den i staten för skolöverstyrelsen uppförda anslagsposten till expenser m. m., båda beloppen att utgå på 1920 års tilläggsstat.

Beträffande slutligen läroverksöverstyrelsens framställning om tackande av under år 1919 uppkommen brist i dess expensanslag kan jag icke underlåta att kraftigt understryka, att jag funnit högst anmärkningsvärt, att — ehuru det uppenbarligen ej kunnat vara läroverksöverstyrelsen obekant, att brist för år 1919 vore att emotse — överstyrelsen ej funnit sig föränlåten att i tid hos Kungl. Maj:tt till tackande anmäla ett, om än approximativt beräknat belopp utan anmält förhållandet ej endast efter det innevarande års statsverksproposition avlåtits utan sedan riksdagen redan varit samlad i mer än en månad.

Emellertid synes mig nu ingen annan utväg förefinnas än att hos riksdagen äska medel till tackande av även denna brist. Ifrågavarande belopp, 10,200 kronor, torde ävenledes bära såsom förslagsanslag, högst, föreslås på 1920 års tilläggsstat.

I den mån de under åttonde huvudtiteln för ändamålet reserverade medlen icke förslå till täckande av bristerna i skolöverstyrelsens expensanslag ävensom till gäldande av bristen i läroverksöverstyrelsens stat för år 1919 och anskaffande av ytterligare förstärkning av skolöverstyrelsens anslag till expenser m. m. för år 1920, torde, enligt vad jag inhämtat, erforderliga belopp kunna beredas å tilläggsstaten för nämnda år. Jag anser mig i detta sammanhang hava anledning bringa i erinran, att vissa besparingar under åttonde huvudtiteln uppkommit därigenom, att, oaktat anslag för vissa ändamål tagits i betraktande vid avgivande av förslag till riksstat för år 1921, motsvarande framställningar till riksdagen ej nu torde komma att avlätas. Dessa besparingar torde uppgå till belopp, som avsevärt överstiga de anslagsbehov under åttonde huvudtiteln, för vilka medel icke tagits i beräkning vid avlåtande av propositionen nr 2 angående tilläggsstat till riksstaten för år 1920.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att anvisa på tilläggsstat för år 1920 såsom särskilda förslagsanslag, högst:

dels ett belopp av 25,000 kronor till täckande av under åren 1918 och 1919 uppkommen brist i staten för skolöverstyrelsen,

dels ett belopp av 8,000 kronor, att efter Kungl. Maj:ts bestämmande användas till förstärkande av den å skolöverstyrelsens ordinarie stat uppförda anslagsposten till expenser m. m.,

dels ock ett belopp av 10,200 kronor till täckande av under år 1919 uppkommen brist i staten för läroverksöverstyrelsen.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan biföll Hans Maj:t Konungen samt förordnade, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Gösta Neuendorff.
